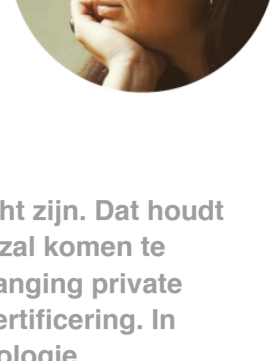

Deze nieuwsbrief over certificering en registratie in de archeologie wordt periodiek verzonden aan alle betrokkenen in het archeologisch werkveld. Mocht u hierop geen prijs stellen, dan kunt zich onderaan uitschrijven. Reacties zijn welkom via ondergrondse reporter@gmail.com.

De Ondergrondse

De Archeoreporter is het pseudoniem van Yvonne Lammers (Echo tekst en presentatie). Als oud-CCvD-er, oud-hoofdredacteur van de Archeobrief en als voormalig specialist in de archeologie peilt zij de geluiden in het veld en doet daar verslag van in deze nieuwsbrief.

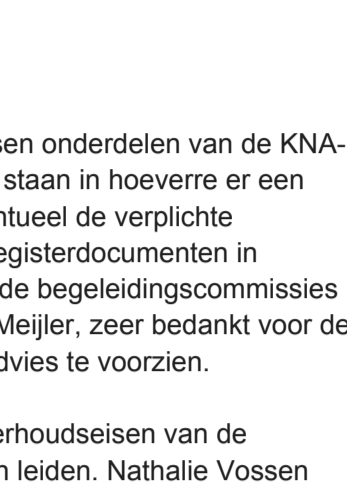

Naar verwachting zal per 1 juli 2016 de nieuwe erfgoedwet van kracht zijn. Dat houdt onder andere in dat het oude vergunningstelsel in de archeologie zal komen te vervallen. De minister van OCW heeft aangekondigd dat er ter vervanging private kwaliteitsborging in het leven geroepen zal worden, op basis van certificering. In reactie hierop is door de verschillende geledingen binnen de archeologie, vertegenwoordigd in het CCvD, besloten om het systeem van certificering zelf uit te werken. De weg hiernaartoe, die in 2014 is ingezet, wordt gefaciliteerd door de SIKB. Het CCvD is besluitvormend en wordt geadviseerd door diverse begeleidingscommissies.

Eerste hulp bij certificering

Waar staan we nu precies?

Aan het begin van dit jaar heeft de begeleidingscommissie advies uitgebracht over het al dan niet doorvoeren van opmerkingen die vanuit het veld zijn binnen gekomen in reactie op de stukken. Op 29 februari 2016 heeft het CCvD dit advies besproken. Met betrekking tot de KNA heeft de vergadering unaniem ingestemd met de door de begeleidingscommissie voorgestelde aanpassingen en daarmee met de eindversie die nu tot stand gekomen is.

Wat betreft de reikwijdte is er gekozen voor een selectie van te toetsen onderdelen van de KNA-stappen en niet voor het toetsen van het hele proces. De vraag blijft staan in hoeverre er een KMS nodig is (Kwaliteit Management Systeem) en wat daarvan eventueel de verplichte onderdelen zouden moeten zijn. Het CCvD zal de BRL-, KNA- en Registerdocumenten in maart/april 2016 indienen bij het ministerie van OCW. Het werk van de begeleidingscommissies zit er daarmee op en zij zijn door de voorzitter van het CCvD, Kees Meijler, zeer bedankt voor de grote inspanning die zij zich getroost hebben om het CCvD van advies te voorzien.

Tijdens de bijeenkomst heeft het CCvD ook gesproken over de onderhoudseisen van de registratie, wat in een later stadium dit jaar tot een besluit zal moeten leiden. Nathalie Vossen (PRO erfgoed) is benaderd om de verdere uitwerking rond het register op te pakken en ondermeer formats te ontwerpen voor het aanleveren van informatie voor de actortoets. Er wordt naar gestreefd om het register in mei 2016 in de lucht te hebben. Tot die tijd wordt er aan de invulling van de onderhoudseisen en de lijst van opleidingen gewerkt. Wat betreft de onderhoudseisen wordt er bijvoorbeeld in kaart gebracht of het voordelen biedt om een tweedeling te maken tussen ZZP-ers en werknemers in een bedrijf, omdat werknemers een opleidingsplan bij hun werkgever 'af zullen nemen' terwijl zelfstandig werkenden daar zelf zorg voor moeten gaan dragen.

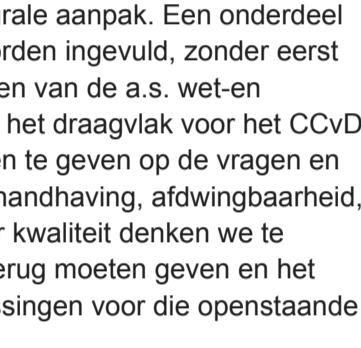

Het CCvD Archeologie in beeld.

Aan het woord

Hoewel het proces voortgaat en het CCvD heeft ingestemd met de opgestelde stukken, kan nog niet het hele veld zich vinden in het verloop.

Wilfried Hessing, directeur van Vestigia en voormalig medewerker van ROB (1981-2000) en OCW (2000-2001) stuurde in een ingezonden brief aan De Ondergrondse een aantal kritische kanttekeningen. Hij roept op tot een pas op de plaats en herbezinning omdat hij de indruk heeft dat het CCvD, SIKB en de adviescommissies de reikwijdte van de invoering van de certificering zwaar onderschatten.

'Om maar iets te noemen: het certificeringstraject heeft een flink aantal raakvlakken met de rest van het bestel en zeker met zaken als de Erfgoedwet, de Omgevingswet, taakafspraken tussen overheden, de rol van de RCE/Erfgoedinspectie. Dat vergt een integrale aanpak. Een onderdeel als certificering daaruit halen en net doen alsof dit autonoom kan worden ingevuld, zonder eerst of tegelijk te kijken naar het functioneren van de markt en de gevolgen van de a.s. wet-en regelgeving is hard om moeïjkheden.' Daardoor gaat in zijn ogen het draagvlak voor het CCvD en de SIKB hard achteruit. 'SIKB is niet in staat gebleken antwoorden te geven op de vragen en voorwaarden die vanuit de gremia bij aanvang gesteld zijn (kosten, handhaving, afdwingbaarheid, markt en overheid, juridische aansprakelijkheid in de keten, wat voor kwaliteit denken we te bereiken enz.)' De SIKB zou volgens Hessing de huidige opdracht terug moeten geven en het CCvD op moeten roepen als veld eerst te onderhandelen over oplossingen voor die openstaande punten.

'De zorg over voldoende professionaliteit, maatschappelijk draagvlak en zakelijk vermogen in relatie tot zelfregulering passeerde ook in 2000/2002 - bij de inrichting van het huidige bestel - al de revue en toen zijn de voorstellen om certificering in te voeren door hetzelfde Ministerie op goede gronden, als onhaalbaar in deze kleine sector afgeserveerd. Kan de archeologie anno 2016 wél op eigen benen staan en zichzelf bedrijven, zodat de rijksoverheid de teugels verder kan laten vieren? Wat heeft diezelfde rijksoverheid intussen gedaan om dat mogelijk te maken? Kijk naar ARCHIS, de erfgoedwet en de omgevingswet, de wet markt & overheid, toezicht en handhaving van het vergunningstelsel? Is er momenteel wel sprake van een gezonde en volwassen markt waarin private ondernemers en uitvoerende overheden via een level playing field, op basis van realistische tarieven en een redelijke prijs/kwaliteit verhouding hun opdrachtgevers bedienen? Ik dacht het niet. Is het certificeerbaar maken van de KNA en de wijze van certificering die nu wordt gekozen een stap in de goede richting? Eerder het omgekeerde.' Hessing vervolgt: 'Ons bestel rust op drie pijlers: een betrokken en verantwoordelijke overheid, professionele marktpartijen en opdrachtgevers die kunnen en willen (en anders moeten) betalen. Ik ben somber als ondernemer, maar nog meer als archeoloog. Uiteindelijk zou het moeten gaan om een werkbaar en duurzaam bestel, waarin voor archeologen een boterham te verdienen is en om een kwaliteitssysteem dat iets toevoegt aan ons vak. In plaats daarvan rekenen we ons rijk door elkaar in de KNA vliegen af te vangen met punten en dat ook nog eens botendeels vrijblijvend is.'

Reactie van een opdrachtgever, Martijn van Gelderen van BPD Ontwikkeling en lid van het CCvD namens de NEPROM:

'Tja, of er een boterham mee te verdienen is lijkt mij eerlijk gezegd niet aan de orde. Of heeft jullie sector de afgelopen jaren juist (veel) te veel kwaliteit willen leveren, of juist te weinig, waardoor de opdrachten opdroogden? Over de rol van archeologie in het bestel, bij ruimtelijke ontwikkelingen bijvoorbeeld, kunnen we ook nog lang discussiëren. Je stapt inderdaad heel snel in de valkuil om alles met elkaar te willen verbinden. De realiteit is gelukkig dat in onze leefomgeving certificeringen een veel gebruikte en succesvolle vorm van kwaliteitsborging zijn, hoewel ik ook wel op detailniveau verkeerde voorbeelden ken, maar daar is dus juist van te leren! Bijzonder die weerstand... En dan hebben we in dit geval te maken met een sector die het in principe al goed geregeld heeft. En nu krijgt hetzelfde beestje een andere naam. Voor een ieder die netjes, zoals gevraagd, bij het verkrijgen van de opravingsvergunning heeft aangegeven hoe om te gaan met kwaliteit en kennisontwikkeling van het personeel (zoals bijvoorbeeld bijscholing), en die hier ook daadwerkelijk invulling aan heeft gegeven (jaarlijkse update), zal er niet zoveel veranderen (daar zet ik in elk geval op in). Wie hier sindsdien niet zoveel aan heeft gedaan, heeft een inhaalslag te maken, en dat werd hoog tijd.'

Even voorstellen:

Beroepsregistratie Archeologie Nederland (BAN)

Nadat Hobéon en ArCeBu in eerdere uitgaven van De Ondergrondse de revue gepasseerd zijn, stellen we nu een derde bedrijf voor: Beroepsregistratie Archeologie Nederland (BAN). Het verschil met de twee eerder genoemde bedrijven is echter wel dat BAN zich alleen op de registratie voor het beroepsregister richt en zich niet bezig gaat houden met de certificering van bedrijven en instellingen.

BAN is opgericht door Arthur Griffioen en Jeroen Oosterbaan. Twee senior archeologen die nog elke dag met archeologie bezig zijn. Hierdoor staat BAN dan ook midden in de Nederlandse archeologie spelen. Omdat de gehele registratie door archeologen gedaan wordt, kan BAN u inhoudelijk de beste kwaliteit leveren en garanderen dat u goed en snel geholpen wordt.

Voor meer informatie over BAN kunt u contact opnemen via info@beroepsregistratie.nl.

Opgevangen geluiden

In november sprak het CCvD onder andere over het kostenaspect van certificeren en registreren. In de wandelgangen zoemen de zonden hierover rond. De bedragen vliegen je om de oren, variërend van 'een paar honderd euro' tot 'duizenden euro's'. Het is niet eenvoudig om je vinger erachter te krijgen wat de kosten nu daadwerkelijk gaan worden, maar op basis van de praktijkproeven kunnen we alvast wel een indruk krijgen. De kosten kunnen onderverdeeld worden in kosten voor de certificering, het register, administratieve lasten en eenmalige opstartkosten (implementatie kwaliteitsmanagementsysteem). Binnen SAMPL is er al een eerste inschatting gemaakt van wat dat een specialistische ZZP-er zou gaan kosten. Die schatting komt uit op een totaal van zo'n 2.500 euro per jaar voor certificeren en registreren, los van de uren die het administratief kost om ervoor te zorgen dat alles klaar is voor de audit en de eventueel nodige implementatie van een kwaliteitsmanagementsysteem. Een ander geluid dat ik evenwel was een schatting vanuit een groter bedrijf, werkzaam in de bodemsector - daar werd zo'n 100.000 euro per jaar geresponeerd om 60 werknemers te certificeren en registreren... Dat zijn beangstigende bedragen voor een sector die het niet eenvoudig heeft. Naar mijn mening verdient dat kostenplaatje nog wel wat aandacht - en niet alleen in de wandelgangen!

Voor meer informatie over het huidige inzicht in de kosten van de certificering en registratie zie: <http://sikbarcheologie.ning.com/kosten>

Heeft u ook iets opgevangen? Meldt het de Archeoreporter op: deondergrondse reporter@gmail.com.

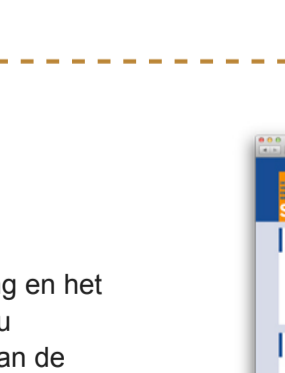
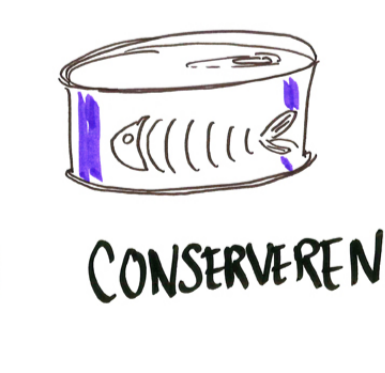
Wie wat waar

8 april, 11 mei en 17 juni • Informatiemiddagen Erfgoedwet

Informatiemiddagen Erfgoedwet voor professionals in de erfgoedsector, georganiseerd door Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), 12.00 uur inloop met koffie, 12.30 uur aanvang en borrel na afloop. **Aanmelden:** <http://cultureelerfgoed.nl/agenda/informatiemiddag-erfgoedwet>

1 juli 2016 • In werking treden van de Erfgoedwet

Om alvast te noteren in de agenda: op 30 juni zal zeer waarschijnlijk een veldmiddag georganiseerd worden in het licht van de Erfgoedwet die dan, samen met de certificering, bijna in werking zal treden.

Verder lezen

Kwaliteit in de Archeologie
Alle informatie over de certificering en het proces dat wordt doorlopen kunt u terugvinden op de speciale site van de SIKB <http://sikbarcheologie.ning.com/>. Hier vindt u de verslagen van de praktijkproeven, de adviezen van de commissies, de notulen van de CCvD vergaderingen en nog veel meer.

De Erfgoedwet 2016
De belangrijkste informatie over de nieuwe erfgoedwet is gebundeld in een overzichtelijk pdf-document. Dit kunt u vinden via deze link: http://cultureelerfgoed.nl/sites/default/files/publications/ministerie_ocw_2015_de_erfgoedwet_2016.pdf

Ondergrondse groeten, De Archeoreporter

Aanmelden voor deze nieuwsbrief? [Klik dan hier.](#)

Uw ontvangt deze e-mailing als relatie van SIKB. Wilt u 'De Ondergrondse' niet meer ontvangen, dan kunt u zich [hier](#) afmelden.

Wilt u graag dat wij uw geluid opvangen? Mail naar Ondergrondse reporter@gmail.com en we gaan graag op uw vragen in!

